

Sidosyksikkösopimusten siirtymäajat

Neuvontaklinikka 1.9.2026

Eeva-Riitta Högnäs, johtava juristi

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö

Työ- ja elinkeinoministeriön ja
Kuntaliiton ylläpitämä yksikkö

Tarkoituksena

- parantaa osaamista julkisissa hankintaprosesseissa
- auttaa julkisiin hankintoihin liittyvän tiedon saannissa
- edistää julkisiin hankintoihin liittyvää strategista ajattelua ja markkinoiden toimivuutta.

**Maksutonta
palvelua:**

neuvontaa
tilaisuuksia
koulutuksia
Hankintainfo-
uutiskirje

LinkedIn

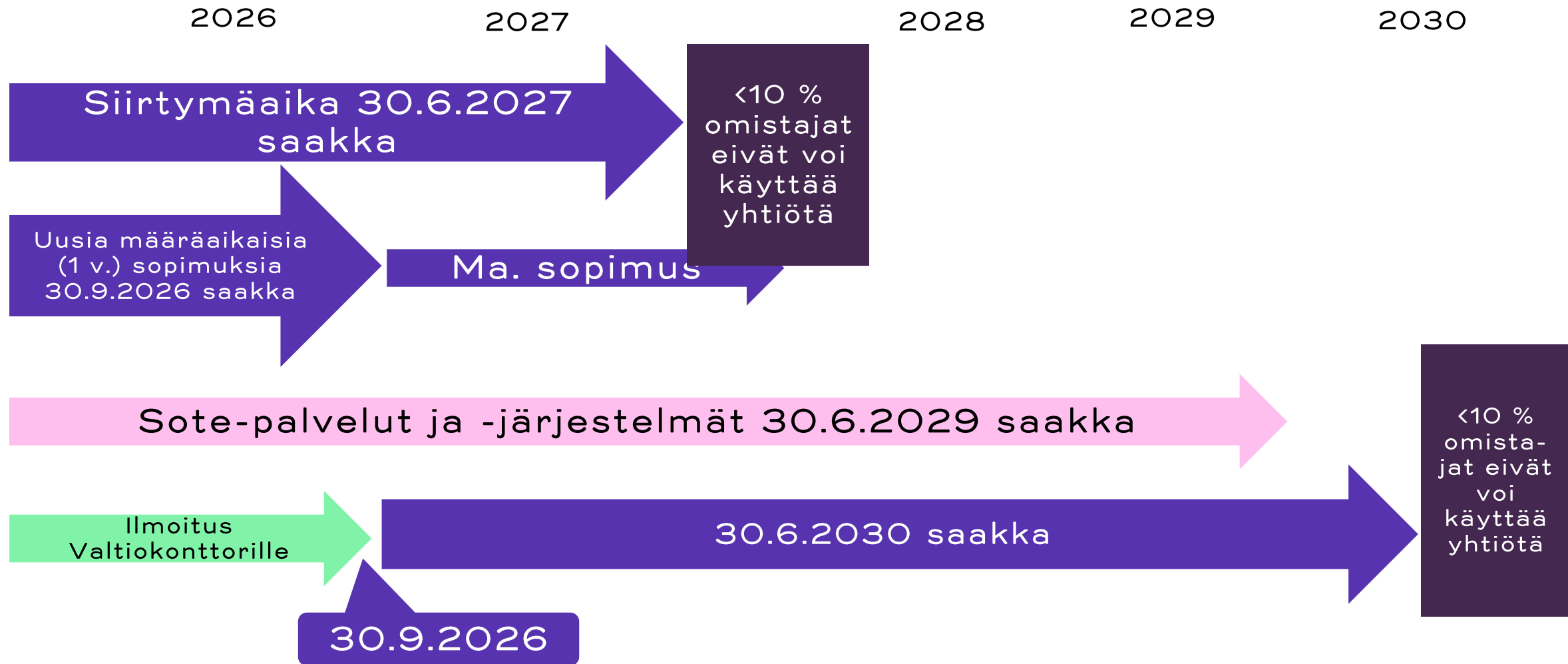
www.hankinnat.fi

Sidosyksikkösäännös ja oletussiirtymäaika

- Hankintalain muutokset voimaan 18.6.2026
 - 15 § 2 mom: Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, edellytyksenä **osakeyhtiömuotoisen** sidosyksikön käytölle on, että hankintayksiköllä on vähintään **kymmenen prosentin suora omistusosuus** sidosyksiköstä.
- Sidosyksiköitä koskevia säännöksiä sovelletaan vaiheittain 1.7.2027 alkaen
 - Hankintayksikön tulee irtisanoa osakeyhtiömuotoisen sidosyksikkönsä kanssa ennen lain voimaantuloa tekemänsä sopimus päättymään 30.6.2027 mennessä, jos vähimmäisomistusvaatimus ei täyty
- [UKK: Sidosyksikkösääntelyn muutokset – usein kysytyt kysymykset | Hankinnat](#)

Kaikki sidosyksiköihin sovellettavat siirtymäajat

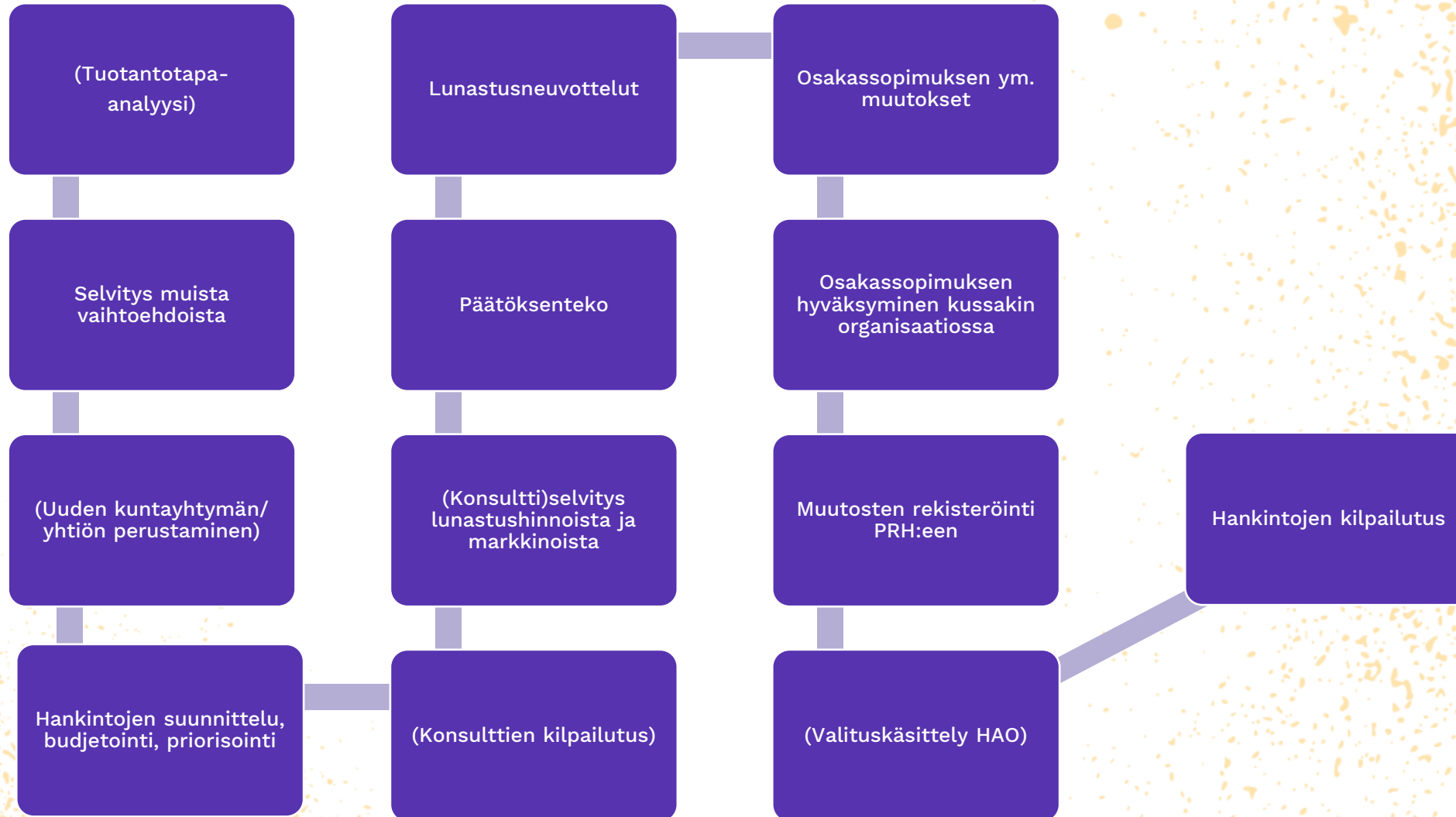
Siirtymäajat

**Oletussiirtymäaika
30.6.2027 saakka**

**Uudet määräaikaiset
sopimukset 30.9.2026
mennessä, voimassa
korkeintaan 30.9.2027 saakka.**

Mitä yhden vuoden aikana tulisi tehdä?

Uusien määräaikaisten sopimusten solmiminen

Kysymys: Määräaikainen sidosyksikkösopimus tehdään vuodeksi ennen lokakuuta. Sopimukselle olisi tarve myös tämän jälkeen, ja voisi olla tarpeen hakea mahdollisuutta jatkaa sopimusjärjestelyä 30.6.2030 saakka.

Miten tällaisessa tilanteessa tulisi tulkita siirtymäsäännöksiä?

Vastaus: Vuoden määräaikaisiin sopimuksiin ei voida soveltaa siirtymäaikaa 30.6.2030 asti, sillä kyseinen säännös koskee vain lain voimaan tullessa voimassa olleita ja pitkäaikaisia määräaikaisia sopimuksia.

Esimerkkitapauksessa ei siten ole mahdollista ilmoittaa määräaikaisen sopimuksen jatkamisesta Valtiokonttorille.

Säätelyn vaikutus voimassa oleviin sopimuksiin

Kysymys: Miten uusi sääntely vaikuttaa olemassa oleviin sopimuksiin?

Vastaus: Uusi sääntely edellyttää, että hankintayksikön ja sidosyksikön väliset sopimukset saatetaan lain mukaisiksi siirtymäaikojen puitteissa. 1.7.2027 alkaen hankintoja ei enää voi tehdä ilman kilpailutusta sidosyksiköistä, joissa omistususuus jää alle tämän rajan, sillä tällaiset hankinnat saatetaan tulkita lainvastaisiksi suoramankinnoiksi. Alle 10 % omistajien palvelusopimukset sidosyksikön kanssa tulee irtisanoa päättymään siirtymäajan loppuun mennessä.

Laki ei ota kantaa irtisanomisen seurauksiin, kuten sopimussakkoihin tai vahingonkorvausvaateisiin. Oletettavasti osin tämänkin kaltaisista irtisanomisen seurauksista johtuen laissa on mahdollistettu 2030-siirtymäaika.

Terveystieteiden tutkimuskeskus ja järjestelmät 30.6.2029 mennessä

Mitä ovat terveydenhuollon palvelut ja järjestelmät?

- HE: Hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien lääketieteen erikoisalojen ja niihin liittyvien lääketieteellisten palvelujen tuottamiseksi perustetut sidosyksiköt

- Perus- ja erikoissairaanhoidon palvelut
- Lääketieteen erikoisosaamista ja -välineistöä edellyttävät palvelut:
 - Kuvantaminen
 - Laboratoriopalvelut
 - Erikoiskirurgiaan liittyvät palvelut
- Liittyvät tietojärjestelmät, esimerkiksi:
 - Asiakas- ja potilastietojärjestelmät
 - Toiminnanohjausjärjestelmät
 - Sähköisen asioinnin palvelut

Sidosyksikkö ei voisi tarjota teknisiä tukipalveluita, kuten:

- Siivous
- Ruokahuolto
- Taloushallinto

Työterveyspalvelut

Kysymys: Koskeeko terveydenhuollon ja järjestelmiä koskeva linjaus myös työterveyspalveluita vai vain asiakkaille järjestettyjä terveydenhuollon palveluja?

Vastaus: Sote-poikkeusta 1.7.2029 alkaen sovelletaan **sidosyksiköihin**, joiden pääasiallisena tarkoituksena on tuottaa lakisääteisiä välittömästi henkeä ja terveyttä ylläpitäviä terveydenhuollon palveluja tai terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettuja terveydenhuollon keskitetyn erikoisosaamisen palveluja taikka näiden palvelujen tuottamiseen tarkoitettuja tietojärjestelmiä.

Työterveyshuolto on työnantajalle lakisääteistä, ja palvelut ovat välittömästi terveyttä ylläpitäviä terveydenhuollon palveluja, joten nähdäksemme poikkeus voi soveltua myös työterveyspalveluja tuottaviin sidosyksiköihin. Toki lopullinen arvio asiassa tulee tehdä tapauskohtaisesti huomioiden kaikki asian kannalta merkitykselliset seikat.

Ilmoitusta vastaan: 2030-siirtymäaika

Ns. 2030-poikkeus

- Jos sopimuksen irtisanomisesta olisi poikkeuksellisesti **kohtuuttomia seurauksia** tai sopimuksen irtisanomiseen liittyy **merkittäviä taloudellisia riskejä**, voidaan yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä sopimus kuitenkin irtisanoa päättymään viimeistään 30.6.2030

”Pidennys” on sopimuskohtainen

- **Hankintayksikön tulee tehdä ilmoitus tällaisesta sopimuksesta Valtiokonttorille viimeistään 30.9.2026**

Hallituksen esityksen perustelua 2030-poikkeukselle

- Tietojärjestelmäsopimukset, jotka ovat organisaation ydintoiminnan tai lakisääteisten velvoitteiden kannalta kriittisiä tai jos järjestelmissä hallitaan ja käsitellään laajasti toiminnan kannalta keskeisiä tai arkaluonteisia tietoja, ja niiden häiriötön toiminta olisi välttämätöntä palveluiden tuottamiseksi tai asiakasturvallisuuden varmistamiseksi
- Poikkeaminen mahdollista myös, jos sopimuksen ennenaikainen päättäminen vaarantaa kyberturvallisuuden
- Poikkeus **yleinen ja toimialasta riippumaton**
- Irtsanomisen vaikutusten arvioinnissa voitaisiin huomioida esimerkiksi sopimuksen koko sopimuskauden pituus, sopimustoimittajan vaihtamisesta ja toiminnan käyttöönotosta aiheutuvat kustannukset sekä jäljellä oleva sopimuskausi

Mahdollisia perusteluja 2030-siirtymäajalle

- **Kohtuuttomat seuraukset**
 - Ongelmat palvelutuotannossa
 - Vaikutukset asiakkaisiin esim. kuntalaisiin
 - Riski palvelun keskeytymisestä
 - Yleinen etu
 - Kriittiset tietojärjestelmät (asiakasturvallisuus, kyberturvallisuus)
- **Merkittävä taloudellinen riski**
 - Hukkainvestoinnit
 - Omaisuuden uudelleenjärjestelyn haasteet (taloudellinen haitta. Esim. jos pakko myydä, liikkeenluovutuksen vaatima aika yms.)
 - Sopimusriskit, kuten sakot ja vahingonkorvaukset
 - Hankintalain noudattaminen, kilpailutuksen/uudelleen järjestelyn vaatima aika

Mitä ilmoitetaan ja mitä ei?

- Sopimukset **osakeyhtiömuotoisten** sidosyksiköiden kanssa, kun hankintayksikkö haluaa hyödyntää pidennettyä siirtymäaikaa sellaiselle sopimukselle, joka ei täytä uuden lain 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimusta
 - Ei sovelleta esimerkiksi kuntayhtymiin, hyvinvointialueyhtymiin, liikelaitoksiin, osuuskuntiin, säätiöihin tai yhdistyksiin
- **Huom! Jätealaa** ei ole vielä poissuljettu 10 % omistusosuuden osalta
 - **Suositeltavaa** tehdä jatkoilmoitukset myös jätehuollon osalta
- **Älä** ilmoita:
 - Käänteisiä sidosyksikköhankintoja tai in-house sisters-hankintoja
 - Yhteishankintoina kilpailutettuja sopimuksia
 - Sidosyksikkösääntelyn muutos ei vaikuta yhteishankintayksiköiden toimintaan
 - Muita järjestelyjä, kuten Sarastian sopimukset

Siirtymäajan perusteleminen

Kysymys: Millä perusteilla hankintayksikkö voi hakea siirtymäaikaa 30.6.2030 saakka?

Vastaus: Siirtymäaikaa ei haeta, vaan hankintayksikkö ilmoittaa tarpeesta jatko-ajalle. Tarve pitää perustella. Perustelujen pitää olla hallituksen esitysten mukaisia. Perustelut voivat olla **toiminnallisia tai taloudellisia**.

- ✓ Suositus perustella jatkon tarvetta useammalla kuin yhdellä tekijällä
- ✓ Suositus sitoa perustelut käytännön perusteluihin, ei fraasimaiseen yleisperusteluun
- ✓ Pohjia ilmoituksille ei ole saatavilla

Hankintayksiköiden vaihtoehdot (alle 10 % omistus)

Hankintayksikön ”irtautuminen” ilman lisätoimenpiteitä	Ilmoitus sopimuskohtaisesta jatkosta (max. 2030)	Sidosyksikkö- aseman ”säilyttäminen”	Toiminnan uudelleen järjestely
Ostoja ei voi enää suorittaa sidosyksikköaseman perusteella 30.6.2027 (sote-sopimukset 30.6.2029) ✓ Mahdollisuus solmia uusia sopimuksia 30.9.2026 asti (jatko enintään 30.9.2027 asti)	Ilmoitus Valtionkonttorille 30.9.2026 mennessä ✓ Ilmoitus sopimuskohtainen ✓ Ilmoitus hankintayksikkökohtainen ✓ Suositus myös jäteala ✓ Myös sote-sopimuksista jos jatkotarve 30.6.2029-30.6.2030	Omistusosuus 10 % määräaikaan mennessä ✓ Myös muiden sidosyksikköaseman vaatimusten tulee edelleen täyttyä (esim. määräysvalta)	Toiminnon uudelleen järjestäminen muussa kuin nykyisessä muodossa ✓ Kuntayhtymä, liikelaitos, oma toiminta, kilpailutus, uusi yksikkö

JHNY

Kysymyksiä ja vastauksia

Valtiokonttorille tehtyjen ilmoitusten muokkaaminen

Kysymys: Voiko Valtiokonttorille ilmoitettuja tietoja jatkettavista sidosyksikkösopimuksista muokata 30.9.2026 jälkeen?

Vastaus: Tämän hetkisen tiedon mukaan ei voi. Hankintayksikkö voi toimittaa ja päivittää ilmoituksiaan 30.9.2026 asti. Uusia ilmoituksia tai muutoksia jo ilmoitettuihin tietoihin ei voi tehdä enää 30.9.2026 jälkeen, jolloin tiedot ”jäädytetään”.

Täten tutkihallintoa.fi:n tieto jää muuttumattomaksi vuosiksi, eikä kaikilta osin enää kuvasta oikeaa tilannetta jonkin ajan kuluttua.

Ilmoituksen kyseenalaistaminen

Kysymys: Voidaanko hankintayksikön tekemä ilmoitus kyseenalaistaa?

Vastaus: Valtiokonttori ei arvioi ilmoituksia, vaan julkaisee tiedot ilmoituksista. Myöskään Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) ei hyväksy ilmoituksia ennen julkaisua, vaan läsiirtymäajan saa ilmoituksella.

KKV voi kuitenkin osana hankintojen valvontaa tapauskohtaisesti arvioida sidosyksikköhankinnan edellytykset ja sen, onko asiassa syytä käynnistää valvontatoimenpiteitä. KKV tarkastelee sidosyksikköhankinnan edellytysten osalta muun muassa, onko omistajalla yksinomainen tai yhteinen määräysvalta yhtiössä, josta ilmoituksia on tehty.

10 % toteutumista ei voitane tutkia ennen kuin säännös on voimassa, eli vasta 1.7.2027 alkaen.

2030-siirtymäajasta valittaminen

Kysymys: Voiko joku alalla toimiva yritys valittaa, jos sen mielestä ei ole ollut perustetta jatkoajalle?

Vastaus: Yrityksillä on käytännössä varsin rajattu mahdollisuus muutoksenhakuun. Samalla toimialalla toimiva yritys voisi valittaa hankintayksikön tekemästä suora-hankinnasta (kuten tähänkin asti). Tähän vaikuttaa sopimuksen solmimishetki (valitusaika 6 kk).

KKV:n osalta puolestaan tutkinta-ajan määrittää sen toimivalta (12 kk).

Pidennetyn siirtymäajan soveltaminen sote-palveluissa

Kysymys: Voivatko 1.7.2029 siirtymäaikapoikkeukseen oikeutetut hankintayksiköt käyttää hyväkseen myös 30.6.2030 siirtymäaikapoikkeusta?

Vastaus: Kysymys on tulkinnanvarainen. JHNY:n tulkinta on, että yleisten oikeusperiaatteiden, kuten oikeusvarmuuden ja samanlaisten tilanteiden tasavertaisuuden vuoksi, ei olisi perusteltua pitää kiellettynä 1.7.2029 poikkeukseen oikeutettuja hankintayksiköjä käyttämästä hyväkseen myös 30.6.2030 poikkeusta, mikäli edellytykset jälkimmäisen poikkeuksen käyttämiseen täyttyvät. Tämä vaatii vaadittavan ilmoituksen tekemistä Valtiokonttorille 30.9.2026 mennessä.

Siirtymäaikojen soveltamisedellytykset ovat erilaiset. Siirtymäaika sotelle kohdistuu sidosyksikköön, kun taas 2030-aika sopimukseen.

Määräaikaiset sopimukset

Kysymys: Miten hankintayksiköt toimivat mahdollisten sidosyksikköjen kanssa tehtyjen puitesopimusten kanssa siirtymäaikojen aikana?

Saako esim. 2030-siirtymäajasta ilmoittaessa tehdä puitesopimuksen alle kuuluvia sopimuksia, jos ne täyttävät laissa mainitut ehdot?

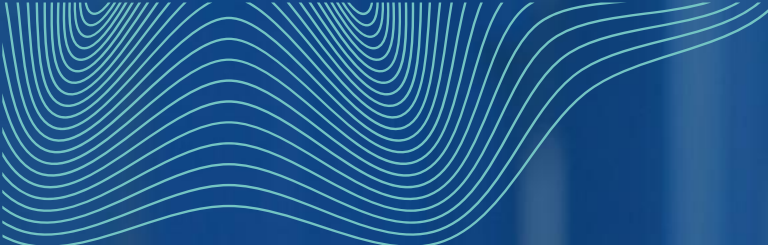
Vastaus: Jatkoajan ostojen pitää **perustua jo voimassa oleviin** sopimuksiin. Sopimuksen alle kuuluvat sopimukset ovat JHNY:n arvion mukaan **sopimuksen toteuttamista** → Näin voisi menetellä, kunhan puitesopimuksen lisäsiirtymäajasta on tehty VK:lle ilmoitus 30.9.2026 mennessä. Toiminnan tulee olla sopimuksen ”raamien” mukaista.

➤ **Huom.** Kyseessä JHNY:n tulkinta. Asiasta ei ole tarkkaa menettelysäännöstöä.

Sidosyksikkösopimus, johon liittyy sekä puitesopimus että palvelusopimuksia

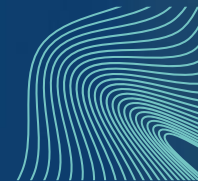
Kysymys: Kuinka ilmoitetaan sidosyksikkösopimus, johon liittyy sekä puitesopimus että palvelusopimuksia? Miten tulee toimia, jottei tule ilmoittaneeksi saman kokonaisuuden arvoja kahteen kertaan?

Vastaus: JHNY:n tulkinnan mukaan puitesopimuksen arvoksi voi esimerkiksi ilmoittaa 0 euroa ja palvelusopimusten osalta niiden oikeat arvot. Tällöin ilmoittaminen tuottaa oikean kuvan sopimusten arvosta.

Valtiokonttorille sidosyksikkösopimusten jatkamisesta tehtävä ilmoitus

Aino Järvinen ja Eeva Penttilä, Valtiokonttori

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Hankintayksikön ilmoitusvelvollisuus hankintalain voimaantulosäännöksessä

Jos sopimuksen irtisanomisesta olisi poikkeuksellisesti kohtuuttomia seurauksia tai sopimuksen irtisanomiseen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä, voidaan yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä sopimus irtisanoa päättymään viimeistään 30.6.2030.

→ **Hankintayksikön** tulee tehdä ilmoitus tällaisesta sopimuksesta **Valtiokonttorille** viimeistään **30.9.2026**.

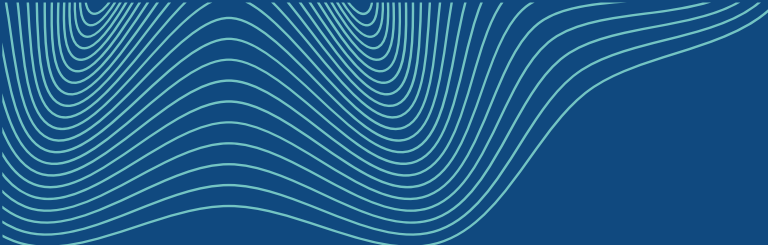
→ Valtiokonttori **julkaisee** tiedot ilmoituksista verkkosivuillaan.

Ilmoittamisen menettely

- Hankintayksikön tulee ilmoittaa jatkettavista sidosyksikkösopimuksista Valtiokonttorille käyttäen [Valtiokonttorin sivuilta löytyvää](#) määrämuotoista Excel-pohjaa.
 - Excel-pohja on laadittu siten, että Valtiokonttori saa kerättyä tarpeelliset tiedot sopimustietojen julkaisemiseksi ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolla olisi mahdollisuudet arvioida ja kohdistaa ilmoitusten perusteella mahdollisia valvontatoimenpiteitä.
 - Excel-pohja sisältää täyttöohjeet, lisäksi Valtiokonttorin sivuilta löytyy kattavampi [täyttöohje](#).
- Täytetty Excel-tiedosto tulee lähettää 30.9.2026 mennessä sähköpostitse osoitteeseen sidosyksikkosopimus.ilmoitus@valtiokonttori.fi .
 - Jos hankintayksikkö huomaa lähetyissä tiedoissa virheen tai puuttuvia sopimustietoja, hankintayksikkö voi lähettää tiedoston uudelleen korjattuna / täydennettynä.
 - Ilmoitusta ei kuitenkaan voi enää muuttaa ilmoittamiselle asetetun määräpäivän 30.9.2026 jälkeen.

Tietojen vastaanottaminen ja julkaiseminen

- Valtiokonttorille ilmoitusmenettelyssä saapuneet Excel-tiedostot käsitellään automaattisesti, eli ne siirretään asianhallintajärjestelmään, tietojen tarkistukseen ja julkaistavaksi.
 - Valtiokonttori ei arvioi sopimuksen jatkamisen edellytysten täyttymistä.
- Valtiokonttori julkaisee hankintayksiköiden ilmoittamat tiedot jatkettavista sidosyksikkösopimuksista Tutkihallintoa.fi-palvelussa osoitteessa tutkihallintoa.fi/jatkettavat-sidosyksikkosopimukset/
 - Hankintayksikön yhteyshenkilön nimeä ja sähköpostiosoitetta tai sopimuksen tunnistetta / diaarinumeroa ei julkaista.

Kysyttävää?

Vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin on koottu Julkisten hankintojen neuvontayksikön (JHNY) [sivuille](#).

Mikäli kysymyksesi koskee ilmoittamisen yksityiskohtia, voit lähettää Valtiokonttorille sähköpostia osoitteeseen neuvonta.sidosyksikkosopimus.ilmoitus@valtiokonttori.fi.

TUTKI
VALTION

Tutki hallintoa

Sivusto tarjoaa keskeiset tiedot julkisen hallinnon eli valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden rakenteesta, taloudesta, hankinnoista sekä valtionavustuksista visualisoituna. Tietoja voi käyttää ja ladata vapaasti myös rajapintapalveluiden kautta. Palvelua ylläpitää Valtiokonttori.

Hae koko sivustosta

Julkinen hallinto →

Hankinnat →

Valtionhallinto →

Kunnat →

Hyvinvointialueet →

Valtionavustukset →

Tervetuloa beta-sivustolle!

Nykyinen Tutkihallintoa.fi-palvelu käytössä toistaiseksi. Löydät seltä kaikki tutut raportit.

Siirry viralliselle sivustolle

Anna palautetta sivustosta

Vastaa kyselyyn ja vaikuta palvelun kehitykseen. Vastaamiseen menee muutama minuutti.

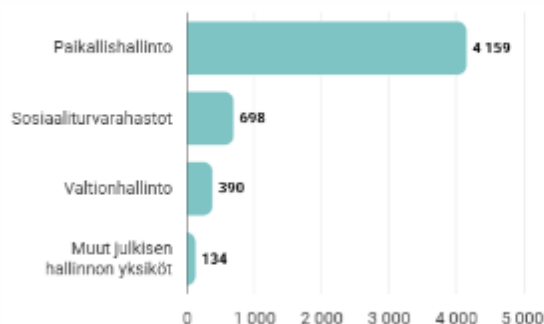
Vastaa kyselyyn

Julkisen hallinnon organisaatiot ja rakenne

Tutustu julkisen hallinnon rakenteeseen ja siihen liittyviin organisaatioihin

Julkinen hallinto koostuu ministeriöistä, valtion virastoista, sosiaaliturvarahastoista ja paikallisesta hallinnosta. Sosiaaliturvarahastoihin kuuluvat muun muassa Kela ja työeläkelaitokset. Paikallisesta hallinnosta koostuu kunnista sekä hyvinvointialueista. Visualisoitu näkymä kertoo, että yli 85 % julkisen hallinnon organisaatioista kuuluu paikallishallintoon. Lähes puolet kaikista organisaatioista on kuntien tytäryhteisöjä.

Tutki julkisen hallinnon organisaatioita

Tutustu ja anna palautetta!

Valtiokonttori uudistaa Tutkihallintoa.fi-palvelua.

Tutustu 1.9. julkaistavaan kehitysversioon ja anna palautetta!

→ beta.tutkihallintoa.fi

